

Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum

Vriendennieuws 2012 – 1

Vanuit ons bestuur

Alhoewel al aan het eind van januari, wil ik u namens het bestuur van de Stichting Vrienden van het Museum, een goed en tegelijk jaar toewensen, in vrede en geluk. Recessieachtige geluiden en bezuinigingen klinken rondom en ook ons museum ontspringt de dans helaas niet: de gemeente Ede wil, over een paar jaar uitgesmeerd, de subsidie voor een gedeelte schrappen. Niet fijn natuurlijk. Met z'n allen zullen we toch iets moeten doen voor ons cultuur historisch bezit, want dat is het zeker waard.

Zelf was ik blij verheugd toen ik een tegel met een tot nu toe geheel onbekend hoekmotief in bezit kreeg. Bij navraag bleek het inderdaad iets nieuws te zijn (datering ± 1750). Hopelijk zal hij op de eerstvolgende Jaardag in de rubriek: "Vriend, wat vind je van mijn tegel?" te zien zijn.

Bestuurlijk zijn we helaas nog steeds onderbezet. Hoewel we al een tijd op zoek zijn naar vrijwilligers die ons willen bijstaan, heeft dat tot nu toe niets opgeleverd. Vandaar nog een keer een dringende oproep ons bestuur voor een periode van 4 jaar te komen versterken. O.a. zoeken we vervanging voor onze huidige administrator, Ger de Ree, die eind september zijn taak neer zal leggen.

Met hartelijke groeten, namens ons bestuur,
Marten Boonstra

Jaardag 2011 in Otterlo

Het kostte wat moeite, wegens wegwerkzaamheden, om er te komen, maar de Zanding en later het Tegelmuseum waren de vertrouwde plekken voor de Jaardag. Weerzien met koffie én een met een cupido versierd taartje en de dag kon van start. Na inleidende woorden van de waarnemend voorzitter van de Vrienden en van de directeur van het Tegelmuseum, Willem Hollander, was het Jan Pluis die ons bijpraatte over het recent verschenen boek *Mythologische voorstellingen op Nederlandse tegels*. Hij was het overigens ook die op het lekkere taartje getraakteerd had.

Een ander boek, dat later zal verschijnen en waarnaar reikhalzend wordt uitgezien, *Verglaasde Charme* (de voorlopige titel), is in voorbereiding. Nora de Nas en Ger de Ree vertelden over de vorderingen en deden daarbij ook nog een oproep ter sponsoring van dit bijzondere werk. Minne Nieuwhof vertelde daarna enthousiast over haardstenen, die toch een beetje

aan tegels verwant zijn, en in het bijzonder over de bijbelse voorstellingen die hierop voorkomen. Het stralende najaarsweer werd door haast iedereen op het terras van de Zanding genoten. De meisjes van de bediening hadden het er behoorlijk druk mee, bromde de uitbaatster. Op zoveel toeloop was niet echt gerekend. Gelukkig kon iedereen naar behoren gevoed en gelaafd worden.

Ook de kofferbakken met hun begerenswaardige inhoud konden weer eens open, wat de laatste Jaardagen, die in drukke binnensteden plaats vonden, niet altijd mogelijk was.

Na het succesnummer 'Vriend wat vind je van mijn tegel', door Klaas Regts werd de middag voortgezet in het Tegelmuseum. Hier blikte Francine Stoffels uitgebreid terug op de Portugalreis. Door de vele plaatjes

die ze liet zien waren de thuisblijvers opeens ook een beetje op reis. De geslaagde en druk bezochte Jaardag werd met een informeel samenzijn besloten, waarna alle tegelvrienden weer uitwaaierden naar alle hoeken van het land en daarbuiten. Dit jaar zien we elkaar in Assen.

Leo van Druten

Verglaasde Charme in wording

Een serieus en verantwoord boek over tegels maken kost meer tijd en energie dan ooit verwacht. In 2007 ontstond het idee. Voor dit jaar 2012 staat dan eindelijk de presentatie van het boek op de rol. Een boek dat focust op de schoonheid van de Nederlandse wandtegel van 1540 tot 2000. Het is dankzij de hulp en inzet van velen dat het prachtige tweetalige boek *Verglaasde Charme/Glazed Charm* kan verschijnen. Het boek zal ongeveer 320 pagina's tellen. De inleidende teksten per eeuw, de 34 hoofdstukteksten per thema en de bijschriften per afbeelding, door Vrienden geschreven, staan onder de eindredactie van Johan Kamermans.

Er komen in het boek meer dan 550 prachtige, professioneel gemaakte kleurenfoto's van tegels en tegeltoepassingen uit de collecties van de Vrienden. Achterin is plaats ingeruimd voor een catalogusgedeelte waarin de uitgebreide bijschriften van de afbeeldingen zijn opgenomen. Het is al weer dankzij

Vrienden dat er een Engelse vertaling in het boek opgenomen kan worden. Onze kritische vormgever uit Zeeland maakt er een heel eigentijdse en smaakvolle uitgave van. Eveneens zullen er in het boek 57 pagina's gewijd worden aan de hoogtepunten van de tegelkunst uit de 20^e eeuw. Hierbij kan niet altijd geput worden uit de collecties van de Vrienden en daarom hebben de samenstellers ook een uitstapje moeten maken naar de grote tegeltoepassingen van kunstenaars in de buitenarchitectuur.

Voor dit project is een begroting opgesteld. Het bestuur van onze Stichting heeft voor het boek een eerste bedrag gereserveerd. Voor het **Steunfonds van de Vrienden** – u betaalt € 100,- of meer en daarvoor ontvangt u een boek gratis en uw naam wordt, als u dit wilt, afgedrukt op de sponsorpagina – hebben zich tot nu toe al 66 personen aangemeld. Dit is ver boven de verwachtingen. Hiermee is tot nu toe een mooi bedrag van € 9.200,- opgehaald. Mocht u het tegelboek *Verglaasde Charme /Glazed Charm* alsnog willen sponsoren, dan kunt u zich opgeven voor deelname tot eind maart aanstaande. Belt u met Nora de Nas (telefoon nummer hieronder). Met deze genereuze toezeggingen zijn wij er financieel nog lang niet. Uiteraard komen bij verkoop van de boeken de nodige middelen weer terug. Maar toch zijn wij nog op zoek naar enkele grote sponsoren. Mocht u suggesties hiervoor hebben, wilt u dan contact met ons opnemen? Verder zullen wij dit voorjaar, wanneer het boek vormgegeven is, aanvragen tot ondersteuning doen bij de grote culturele instellingen zoals het Prins Bernard Fonds. Wij zullen u op de hoogte blijven houden van de ontwikkelingen rond deze eenmalige uitgave en verwachten in de tweede helft van dit jaar het boek te kunnen presenteren. Wij zeggen hartelijk dank aan iedereen die, op welke wijze dan ook, een bijdrage heeft geleverd aan het helpen realiseren van dit unieke boek.

De samenstellers Bert-Jan Baas (20^e eeuw), Nora de Nas (tel 06-20282073) en Ger J.M. de Ree (tel 033-4655450)

Jaardag 2012

Oorspronkelijk wilden we al in 2010 de jaardag in het Drents museum in Assen te houden, maar dat was toen niet mogelijk omdat het vanwege een grote verbouwing gesloten was. Onlangs is het museum weer open gegaan en wij hebben

meteen de jaardag daar vastgelegd.

Nadere details volgen in het volgende Vriendennieuws evenals het dagprogramma. Noteert u alvast de datum:

zaterdag 29 september 2012.

Leo van Druten

Museum

Uit Otterlo...

Het is nu al weer meer dan een jaar geleden dat ik in overleg met het bestuur van ons museum de overstap maakte van voorzitter van het bestuur naar directeur van het Nederlands Tegelmuseum. Een overstap die voor de hand lag, gelet op het plotselinge vertrek van de vorige directeur, mijn eigen jarenlange ervaring als bestuurslid en de beschikbare tijd die ik had. Hoewel het museum toen

- en in mindere mate ook nu nog - moeilijke tijden meemaakte heb ik tot op de dag van vandaag geen spijt gehad van deze overstap. Dankzij de plezierige samenwerking met bestuursleden, medewerkers en vrijwilligers zijn wij in staat geweest om het jaar 2011 af te sluiten met een bezoekersaantal van 9.760 personen. 1.170 bezoekers meer dan het jaar daarvoor. Mijns inziens kunnen wij met die opgaande beweging op dit moment tevreden zijn. Het blijft echter een gegeven dat wij in de jaren aan het begin van deze eeuw bezoekersaantallen lieten zien van 2001: 12.675, 2002: 13.393, 2003: 15.056, 2004: 13.688. Met ingang van het jaar 2005 is de daling begonnen tot een triest dieptepunt in 2009 van 8.159.

Gelet op een teruglopende subsidie van de gemeente Ede in dit jaar en komende jaren is het van cruciaal belang dat wij de groei in bezoekersaantallen de komende tijd vast weten te houden.

Wij hebben gemerkt dat de programmering van exposities – welke expositie, op welk moment, welke publiciteit – best veel invloed heeft op de beslissing van bezoekers om wel of niet naar het museum in Otterlo te komen. Wij hebben het afgelopen jaar - en dat zullen wij ook de komende tijd doen – geprobeerd om

nieuwe doelgroepen aan te spreken. Nieuwe thema's bedenken en die thema's verbinden met de core activiteiten van ons museum; de expositie van tegels. Voorbeelden daarvan zijn de nu nog lopende expositie van Ien ter Laane's "De Tegels der Nederlanden" en de tentoonstelling "Kruiddampen aan de horizon, oorlog en vrede op Nederlandse tegels". In maart a.s. start de expositie met als titel "Moderne quilts en antieke tegels".

Een museum als het onze kan niet functioneren zonder de hulp van een grote schare vrienden en vrijwilligers. Ik ben onze vrienden dan ook dankbaar voor hun niet aflatende support. Dat geldt uiteraard ook voor de vrijwilligers. Hun aantal loopt echter terug. Ik wil dan ook op deze plek een oproep doen om een deel van uw tijd en energie in het museum te steken. Wij zijn dringend op zoek naar personen die het leuk vinden om technische onderhoudswerkzaamheden of secretariael werk te doen. Mocht u meer van deze "vacatures" willen weten, dan kunt u mij bellen op 06-53318886. Ik ben de redactie van dit blad dankbaar dat zij mij de mogelijkheid gegeven hebben om iets meer over "It noflik sté" te vertellen. Graag zal ik dat bij volgende edities ook doen. Gezien onze plannen is er nog veel te vertellen.

Willem Hollander

Directeur Nederlands Tegelmuseum

Schenking collectie majolica en tegels

Afgelopen zomer kreeg het museum de eerste termijn van een notariële schenking, bestaande uit 7 majolica schotels van museumvriend Ab Vrij. In de komende vier jaar volgen dan nog 249 tegels met afbeeldingen van tal van ambachten, kooplieden, handelaren. Deze tegels zijn in 2010 gepubliceerd in het boek *Mensen op tegels. Dagelijkse taferelen in de 17de eeuw.*

Johan Kamermans

Exposities in het Nederlands Tegelmuseum

Kruiddampen in Otterlo –
Oorlog en Vrede op Nederlandse tegels
Nog t/m 26 februari

Bouwkeramiek
t/m 1 april 2012

In enkele vitrines is deze maanden een presentatie van bouwkeramiek uit de zeventiende en achttiende eeuw. Het gaat daarbij voor een deel om zestiende-eeuwse kacheltegels, bij archeologisch onderzoek gevonden in de slotgracht van het kasteel te Culemborg en nu tijdelijk in bruikleen van de Stichting Kasteeltuin Culemborg. De resten van een drietal kachels van circa 1510 en van omstreeks 1580 geven een beeld van de rijke cultuur in kringen van de hoogste Bourgondische adel. Tegelijk zijn er delen van terracotta schouwvangers die sinds kort kunnen worden toegeschreven aan de Haagse werkplaats van Otto Reyersz van Schaijck (productieperiode 1628-1674). Deze zijn geleend van een particulier en van het museum De Schotse Huizen in Veere. Ook is in enkele vitrines een overzicht van haardstenen met Bijbelse voorstellingen.

Moderne quilts & antieke tegels

11 maart – 28 mei 2012

Op een oproep in het tijdschrift van het Quiltersgilde in de zomer vorig jaar volgden 115 inzendingen van quilts die geïnspireerd zijn op tegeldecors. De deelnemers, die soms zowel lid van het quiltersgilde als vriend(in) van ons museum zijn, hebben hun inzendingen voorzien van pakkende namen. Korte beschrijvingen en verhalen, soms met foto's van vloeren en wanden, geven aan waardoor de maaksters zijn geïnspireerd. Soms was de oproep een aanleiding om een al jaren voorgenomen 'tegelquilt' nu dan eindelijk te maken. De resultaten mogen er zijn, kleurrijk, met een grote verscheidenheid aan ideeën en technieken. De expositie wordt uiteraard gecombineerd met vitrines waarin de tegels die als inspiratiebron dienden worden getoond.

Zie ook de website: www.quiltersgilde.nl

Oudhollandse stadsgesichten

juni - september 2012

In de zomer willen we een expositie maken met tableaux naar schilderijen van romantische en vaak zonnige stadsgesichten. Vooral de schilders Cornelis Springer (1817-1891) en Karel Klinkenberg (1852-1924) hebben een reputatie in dit genre, hun werken werden rond 1900 door alle plateelbakkerijen nageschilderd. Tableaus van de Markt in Nijmegen of het Stadhuis van Veere zie je in tal van uitvoeringen op de markt gebracht. Veel van deze tableaux zijn vooral in particulier bezit. Als u als vriend een aanvulling voor deze tentoonstelling weet, horen we dat graag.

(Johan Kamermans; tel 0318-591519)

johan.kamermans@nederlandstegelmuseum.nl,

Vriendenvitrine

De collectie Peereboom, t/m 30 april

Het is voor mij een groot genoegen een deel van mijn tegelcollectie in de Vriendenvitrine te mogen exposeren. Verschillende van deze tegels worden ook opgenomen in het tegelboek *Verglaasde Charme* dat de Vrienden van het Tegelmuseum binnenkort uitgeven. Met het verzamelen van tegels ben ik een kleine vijftig jaar geleden begonnen. Een tevreden klant van ons bedrijf gaf mij drie tegels en het advies eens een tegelboek te kopen om er iets meer over te weten te komen. Dat was het begin. Als je in een oude stad als Alkmaar woont, kom je nog wel eens interessante tegels tegen. Er werd in die jaren namelijk veel gesloopt. In 1976 begonnen wij onze zaak in oosterse tapijten en klassieke meubelen. Ik ontmoette hierdoor veel mensen met een klassieke smaak, vaak met enkele mooie oude tegels ingelijst aan de wand. Door mijn tegelboek kon ik hen vaak meer hierover vertellen. Mijn tegelkennis kwam ook goed van pas als mijn advies gevraagd werd over de waarde van tapijten en tegels voor de verzekering of voor het schrijven van rapporten bij schadegevallen. In 2008 namen mijn vrouw en ik deel aan een reis van de Vrienden naar Portugal.

In Lissabon werden wij ook ontvangen door de Nederlandse ambassadeur, die ik kon adviseren over de kwaliteit van de tapijten die hij mij toonde en over de mogelijkheden voor eventuele reparatie. Als bestuurslid van de Vereniging van handelaren in oosterse tapijten kreeg ik enkele jaren eerder een uitnodiging van de Iraanse ambassade voor een lunch om te praten over de promotie van tapijten die in Iran gemaakt worden. Ik kon de ambassadeur toen ook attenderen op de vijf prachtige schouwen met Nederlandse tegels van buitengewone kwaliteit in de ambassade.

Tot zover enige informatie over mijzelf. De vitrines geven een indruk van de tegels die ik in de loop der jaren vergaarde. Ik zal niet al te veel verklappen en ik hoop dat ik de tegelvrienden nog kan verrassen!

W. Peereboom

Engelse 'delftware tiles', 1 mei t/m 31 augustus

Alhoewel mijn collectie voor het merendeel uit Engelse industrietegels bestaat, zitten er ook wat Engelse 'delftware tiles' tussen en ongeveer 40 tegels van dit type komen van de zomer in de vriendenvitrine van het museum. Het is een kleine maar gevarieerde serie van 18^e-eeuwse tegels die in Londen, Liverpool en Bristol

zijn gemaakt met verschillende omrandingen, hoekmotieven en diverse voorstellingen. Er zitten ook bijbeltegels tussen met thema's uit het Oude en Nieuwe Testament die interessante vergelijkingen met Nederlandse bijbeltegels oproepen. Wat ook te zien zal zijn, zijn enkele zeldzame gedrukte tegels van Sadler & Green met onder andere bekende Engelse actrices en acteurs uit de tweede helft van de 18^e eeuw. De grote tegelkenner en auteur Anthony Ray heeft de tegels van Sadler & Green altijd tot de periode van Engelse 'delftware tiles' gerekend omdat ze op witte tinglazuurtegels

uit Liverpool gedrukt zijn.

De zeldzaamste tegel is een exemplaar met een watervogel in een cirkel met een gemarmerde omranding en hoekmotieven van 'gebarsten ijs'. Deze tegel werd in de periode 1750 - 1775 gemaakt in Londen. Tot 1988 waren Engelse tegels met dergelijke omrandingen en hoekmotieven geheel onbekend, maar in dat jaar kwam er een partij aan het licht in een kelder in Newport op het eiland van Wight. De tegels werden verwijderd en in februari 1989 verkocht by Sotheby's in Londen en ik heb er toen een aan mijn collectie kunnen toevoegen.

Hans van Lemmen

Tegelnieuwtjes, beurzen, boekbespreking

Tegelnieuwtjes

Zeven Vrienden op TACS-conferentie in Stoke-on-Trent

genoten en veel geleerd van al onze bezichtigingen, niet alleen over productiemethoden maar ook over de arbeidsomstandigheden.

Op de conferentie zelf, op 12 november, troffen we, naast andere interessante experts en liefhebbers, onze Belgische vrienden Judith en Mario Baeck, evenals de Engelse Vrienden Chris Blanchett en Hans van Lemmen. Deze laatste drie behoorden, met Johan Kamermans, tot de negen sprekers. Het zou te veel plaats vergen om de inhoud van de presentaties, die ons over de gehele wereld voerden, hier samen te vatten. Het was verbazingwekkend te zien hoe wijd verbreid de Engelse producten en invloed waren.

Op de site is alles te lezen:

www.tilesoc.org.uk/conference/exporting-stoke-2011/exporting_stoke_programme.htm

Van de vele bezochte locaties vonden wij het Potteries Museum in Hanley met zijn gigantische collectie aardewerk en tegels, schitterend opgesteld en van uitleg voorzien, het hoogtepunt. Ook het vermelden waard is het Gladstone Pottery Museum, met naast een prachtige Tile Gallery, een grote zaal gewijd aan de ontwikkeling, in technisch en decoratief opzicht, van water closet en closetpotten.

Ook zonder een conferentie is een meerdaags bezoek aan de zes dorpen en stadjes van Stoke-on-Trent beslist aan te raden.

Francine Stoffels

Stoke-on-Trent is de naam, vastgesteld in 1925, van de zes samengevoegde dorpjes en stadjes in Staffordshire die vanouds bekend stonden als The Potteries. The Tiles and Architectural Ceramics Society (TACS, President Hans van Lemmen) heeft in november 2011 in het Potteries Museum in Hanley, het tegenwoordige centrum, een eendaagse conferentie georganiseerd, Exporting Stoke and Beyond, over de mondiale invloed en verspreiding van tegels en bouwkeramiek uit de verschillende productiecentra in The Potteries. Johan Kamermans, Frans Klein en ik hebben een paar dagen uitgetrokken om niet alleen de conferentie bij te wonen, maar ook de verschillende fabrieken, vele musea, een paar kerken en andere locaties met tegels en bouwkeramiek te bestuderen. We hebben zeer

Website "Tegels uit Rotterdam"

Al eerder besproken wij hier de publicaties op de website van vriend Wilhelm Joliet. Intussen is deze lijst

uitgegroeid tot meer dan 65 titels. De moeite waard om weer eens een bezoek te brengen aan deze site: www.tegels-uit-rotterdam.com.

Tegelbeurzen

Tegelbeurs Delft

Zaterdag 11 februari is er weer beurs in Delft voor antieke tegels en bodenvondsten.

Openingstijden : 9.00-13.00 uur.

Locatie: Zalencentrum Delftstede, Phoenixstraat 66, Delft. Het aanbod op deze beurs bestaat uit voornamelijk Nederlandse bodenvondsten zoals: baardmankruiken, majolica, tin ,glas, metaaldetectorvondsten en munten.

Inlichtingen: 0152122227 of 0648466725; thalderen@yahoo.com.

Tegelbeurs Leersum

Zaterdag 3 maart van 10.30 tot 14.30 uur (de toegang is gratis).

Locatie: Sport- en Cultuur Centrum De Binder, Hoflaan 29, Leersum.

Routebeschrijving: A12 (Utrecht/Arnhem) → Afslag 22 Maarsbergen/Leersum → onderaan afslag rechtsaf richting Leersum volgen (± 5 km) → doorrijden tot rotonde en vervolgens linksaf → 1° stoplicht rechtsaf → na ± 200 meter ligt de Binder aan uw linkerhand.

Inlichtingen: Gré van Essen & Nora de Nas, tel 0031 (0)528 279192

Boekbesprekingen

Mythologische voorstellingen op Nederlandse Tegels.

Met het verschijnen van 'Mythologische voorstellingen op Nederlandse tegels' wordt eindelijk een hiaat opgevuld in de tegelliteratuur. De tegel als zelfstandig object, verschillende onderwerpen als de bijbel, de mens en zijn bezigheden, dieren en bloemen zijn al eerder uitgebreid aan bod gekomen in soms lijvige standaardwerken. Ook is al veel aandacht geweest voor verschillende productieplaatsen van tegels en de afzonderlijke, belangrijke tegelcollecties van diverse musea.

Zeewezens kwamen in het jaar 1970 aan bod in een publicatie van Lunsingh Scheurleer, maar de mythologie als geheel is tot op heden onderbelicht gebleven. De Griekse en Romeinse mythologie zoals wij die heden ten dage kennen is grotendeels overgeleverd door de 'Metamorfosen' van Ovidius. Deze verhalenbundel vertelt over de lotgevallen van goden, stervelingen en alles wat daartussen zit. Kenmerkend zijn de gedaantewisselingen (metamorfosen) die deze personages tenslotte ondergaan. (Daphne verandert in een laurierboom, Io verandert in een koe etc.). De metamorfosen hebben sedert de middeleeuwen grote invloed gehad op de literatuur, waaronder ook de poëzie en de muziekkunst (opera) maar vooral op de schilder- en prentkunst. Ontwerpers van tegeldecors als bijvoorbeeld Jan Aalmis lieten zich op hun beurt weer inspireren en daardoor verscheen de mythologie in tegelvorm in de Nederlandse interieurs. Men kan zich afvragen of deze voorstellingen ook door iedereen begrepen werden. In tegenstelling tot bijbeltegels ontbreken de verwijzende bijschriften.

Nauwkeurig volgen Pluis en Stupperich de weg, die van verschillende prentenseries, via 'tegeldecorontwerpers' geleid heeft naar, vooral Rotterdamse, tegeldecoraties. Aangezien de vele afgebeelde tegels vergezeld gaan van de prenten die als voorbeeld dienen en het bijbehorend verhaal ook verteld wordt, ontstaat een levendig betoog dat niet alleen over tegelgeschiedenis gaat maar ook een mooi overzicht geeft van de fantastische verhalen uit de mythologie.

Het al dan niet gedroomde Arcadië, de onmetelijke zee met zijn wonderlijke bewoners en de door iedereen geliefde 'onschuldige' cupido hebben ook altijd tot de verbeelding gesproken en zijn dus ook op tegels terecht gekomen. Dat dit niet altijd tot artistieke hoogstandjes heeft geleid bewijzen de aandoenlijk lelijke cupidootjes uit Harlingen in geel en blauw uitgevoerd. De virtuoos geschilderde zeemonsters uit Delft vormen daarentegen juist weer een hoogtepunt. Het is dan ook vanzelfsprekend dat deze met de mythologie verwante onderwerpen in dit voorbeeldige boek aan de orde komen.

Bovendien is het goed dat er nu eindelijk eens een overzicht is van de schier oneindige serie zeewezens, naar type gerangschikt. Het hoeft geen betoog dat dit zorgvuldig gedocumenteerde, fraai vormgegeven en rijk geïllustreerde standaardwerk in geen enkele (tegel) boekenkast mag ontbreken.

Leo van Druten

Mythologische voorstellingen op Nederlandse tegels door Jan Pluis en Reinhard Stupperich uitgegeven door Primavera Pers 2011 ISBN 978-90-5997-090-8

Deel 18 serie Delftse Plateelbakkerijen

Bij Erfgoed Delft is deel 18 in de serie over de Geschiedenis van de Delftse Plateelbakkerijen verschenen. Dit deel behandelt de plateelbakkerij De Porceleyne Schotel, één van de oudste plateelbakkerijen van Delft. De Porceleyne Schotel werd in 1598 opgericht door Egbert Huygensz Sas. Van 1616 tot 1647 speelde de familie Durven een belangrijke rol. Deze eigenaren waren zeer geïnteresseerd in nieuwe ontwikkelingen in het plateelbakkersvak. Zij namen de Haarlemse plateelbakker Willem Jansz van der Straten in dienst. Hij bracht de eigenaren van De Schotel de kunst en wetenschap van het 'faïence' (aardewerk) maken bij. Na diverse wisselingen in het beheer ging de plateelbakkerij in 1715 failliet. Later zijn de activiteiten in de fabriek opnieuw opgestart, maar in 1791 kwam er een definitief einde aan De Porceleyne Schotel.

De publicatie beschrijft de geschiedenis van deze voor Delft belangrijke plateelbakkerij. Behalve financiële aspecten, handel en bedrijfsvoering komen ook familiezaken en familierelaties uitgebreid aan de orde. Naast de topografische foto's is er een groot aantal

foto's van voorwerpen, geproduceerd bij De Schotel, bijeengebracht. Zoals gebruikelijk in deze serie bevat dit deel ook een uitgebreide verantwoording, woordenlijst, bibliografie en Engelse summary.

Aan de serie Geschiedenis van de Delftse Plateelbakkerijen wordt al ruim 30 jaar enthousiast gewerkt door Wik Hoekstra-Klein, met hulp van 2 leden van de Projectgroep Delfts Aardewerk.

Zij verwacht dat het laatste deel van de serie, nr. 28, zal verschijnen in 2020.

Voor de delen 1 t/m 18 is een index gemaakt, waarin ruim 6000 namen staan. Deze is beschikbaar bij het Archief, DOK en de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Voor zover nog voorradig zijn de eerder verschenen delen in Delft verkrijgbaar bij: Museum Het Prinsenhof, Gemeente-Archief, Antiekhandel De Porcelijne Lampetkan en Boekhandel Huyser. Prijs: delen 1 t/m 11 € 2,-, delen 12 t/m 18 € 17,50 deel 18 € 22,50 De delen kunnen tevens worden besteld (ook per abonnement) bij Museum Het Prinsenhof, via e-mail: erfgoed-delft@delft.nl.

Advertenties en informatie

Voor winkels, ateliers en bedrijven is er de mogelijkheid om in het Vriendennieuws te adverteren. Het gaat dan om 1/8 pagina, die twee keer wordt geplaatst (in februari en september). Het tarief is 125 Euro.

Informatie voor het volgende Vriendennieuws (september 2012) kunt u voor 15 augustus 2012 sturen naar: marianne.florschutz@kpnmail.nl

of naar: Marianne Florschütz,
Bieberglaan 27
4834 MJ Breda

Harlinger Aardewerk- & Tegelfabriek

Voorstraat 84 8861 BP Harlingen

Telefoon: 0517-415362

Fax: 0517-415352

www.harlinger.nl

oswald@harlinger.nl

In ons atelier restaureren en/of completeren wij tegels en aardewerk van 1600 tot en met de Jugendstil periode.

Bovendien zijn wij in staat om binnen deze periode renovatie toe te passen in elke interieurstijl.

HIER IS NOG RUIMTE VOOR UW ADVERTENTIE !

Nederlands
Tegelmuseum

**Vrienden van het Nederlands Tegelmuseum
krijgen 10% korting op aankopen in de
museumwinkel,
op vertoon van de vriendenkaart.**

*Tegel met een
voorstelling van
een vogel.
Veelkleurig.
1625-1650*

FRIDES LAMÉRIS

KUNST- EN ANTIEKHANDEL V.O.F.
GLAS & CERAMIEK

NIEUWE SPIEGELSTRAAT 55
1017 DD AMSTERDAM
TELEFOON: 020-6264066
TELEFAX: 020-6265893

Geboorte | De Barchjes | De Vier Jaargetijden
Oud Hollandse Kinderspelen
Bedankt | Viering | Elfstedentegels
Liefde/relatie | Goedmakertje
Afscheid | Spreuk | Eigen ontwerp | Zomaar
Sterrenbeelden | Astrologie | Portret | Humor
Tegeltjeswijsheid

SpreukTegel.nl
Het geschenk dat je raakt

**KOOS ROZENBURG
ANTIQUITEITEN**

*Spec. tegels en delfts blauw
uit de 17^e en 18^e eeuw*

*ook: vroeg ijzer,
meten en wegen,
oude schaatsen*

DELFT
MARKT 2
2611 GT
015 2147828

In- en verkoop van antieke en nieuwe tegels

Eduard Kramer

Nieuwe Spiegelstraat 64

1017 DH Amsterdam

Tel: 020-6230832 Fax: 020-6388740

Webshop: www.Antique-tileshop.nl

Email: eduard_kramer@hotmail.com

HIER IS NOG RUIMTE VOOR UW ADVERTENTIE !